

zumovih državah ter istočasno miroljubni govor avstrijskega zunanjega ministra grofa Černina ni nobeden slučaj. Govor grofa Černina je velik korak bližje do mira.

Ruska demokracija za mir.

Dne 4. oktobra se je vrsila v Petrogradu konferenca demokratov iz cele Rusije, na kateri je bila z 829 glasovi proti 106 glasovom sprejeta sledeča resolucija za mir: »Neobhodno potrebno je, da se v Rusiji upostavi močna revolucionarna vlada, ki bi zasledovala samo tako politiko, da bi se dosegel splošen in trajen svetovni mir.« Vsled te resolucije baje namerava Kerenski odstopiti. Vsekako je pa pričakovati v Rusiji v bližnjem času dalekosežnih političnih sprememb.

Vojaške oprostitev.

Domobransko ministrstvo je izdalo glede vojaških oseb, ki so oproščene od vojaške službe do kakega gotovega ali določenega roka, sledeče spremembe oziroma sledeče nove določbe: Domobransko ministrstvo bo v bodoče izražalo rok oprostitev na ta le dva načina in sicer z označbo: »Začasno oproščen do ...« ali pa »Oproščen s končnim rokom do ...«. Tistim od vojaške službe oproščenim vojaškim osebam, kojih oprostitev bo označena z »začasno oproščen do ...« je dana možnost, da jim bodo smele okrajne politične oblasti (okrajno glavarstvo), če se bo namreč pozneje prosilo za njihovo oprostitev, podeljevati takozvano »čakalno dovoljenje« in sicer za slučaj, če bo ugotovljeno, da traja razlog oprostitev še dalje. Tiste vojaške osebe pa, ki dobijo označbo »oproščen s končnim rokom do ...« so načelno zavezane, da morajo, kakor hitro jim poteče rok oprostitev, nastopiti vojaško službo in sicer brez vsakega nadaljnjega poziva, ker jim okrajne politične oblasti v bodoče ne bodo smele podeljevati takozvanega »čakalnega dovoljenja«, po katerem so dosedaj smeli počakati doma tako dolgo, dokler ni rešena prošnja za oprostitev. V dosedanjem kontrolnem ali nadzorovalnem postopanju dosedaj izdane oprostitev do kakega gotovega roka, pri katerih se še gori navedena načina odločbe nista uporabljala, je tolmačiti tako, da so vsi tozadevni obrok brez izjeme le oprostitev na obrok, ali časovno omejene oprostitev. Dotičniki torej morajo vsi načeloma, ko jim poteče rok oprostitev, brez posebnega poziva odriniti v vojaško službo. Da se pa dožene tudi o teh osebah, če in v koliki meri se nahajajo v takih okoliščinah, ki bi utemeljevale njih nadaljno oprostitev, se smejo za nadaljno oprostitev teh oseb vlagati prošnje do dne 25. oktobra t. l. in sicer na način, kakor je bil predpisan za dosedanja vlaganja prošenj. Okrajne politične oblasti smejo, ako je dokazana dejanska potreba, podeljevati čakalna dovoljenja in sicer najdalje do 1. januarja 1918.

Po 25. oktobru pa politične okrajne oblasti na vložene prošnje za oprostitev ne smejo izdajati nobenega takozvanega čakalnega dovoljenja in od te dobe nadalje bodo morali vsi, ki so oproščeni na obrok ali do kakega določenega obroka in ki nimajo kakega dovoljenja in ki tudi niso dobili v odloku označbe »Začasno oproščen do ...« brez-

zaukazan cilj in pognal konje na pašo, mi že pri- nese jezdec povelje: Tren se naj priklopi takoj bataljonu, ker se sovražnik umika? Ravno kar sem zložil jaz in moštvo trudne ude po travi, pa bi že morali zopet naprej. Naravna potreba odpočitka me je vzplamtela s tako silo, da sem sklenil: Ne boš! Sledil bodem s pripragami, kadar se bode meni poljubilo. Ostal sem na onem travniku; pospali smo in konji so se pasli nad 4 ure.

Po krepkem spancu in na široko odprtem zdehanju smo zapregli in vozili prav počasi v zapovedano smer. Brž za požgano žago se vzpenja cesta precej navkreber. Dospevši na vrh klanca sem se zagledal v dolino in iz prs mi je hušnil iz najglobkejšega kotička gorek vzdih: Hvala Bogu, da sem se le zapoznili! Na ravni pod klan- cem je tiskalo jeden v drugega nabite polno vozov. V sredino tega klopčiča konj ter voz so brenčale gramate ter sikali šrapneli, da se mi kot gledalcu sklepelata kolena pri pogledu na zmede in pobeg obstreljevanega trena.

Blago polje

pogojno odriniti v vojaško službo brez vsakega posebnega poziva. Ta določila pa ne veljajo tudi za tiste začasno od vojaške službe oproščene osebe, ki so se morale v mesecu aprilu v svrhu splošne kontrole zgledati in ki se od tedaj niso dobile nobene odločitve, kajti te osebe so do odločitve splošno oproščene od vojaške službe in velja za nje splošna oprostitev za tako dolgo, dokler ne dobijo končnega odloka na vloženo prošnjo za oprostitev od vojaške službe.

Glede podaljšanja oprostitev v korist poljedelstvu je domobransko ministrstvo izdalo sledečo naredbo: Da bi se po možnosti ugodilo zahtevam in interesu poljedelstva ter da se jesenski čas uporabi za jesenska dela na polju, so vse oprostitev poljedelcev, ki so bile veljavne do 30. septembra ali do 31. oktobra splošno, t. j. brez kake posebne prošnje, podalj- šane za eden mesec, torej v prvem slučaju do 31. oktobra, v drugem pa do 30. novembra. Za nadaljne oprostitev čez imenovana roka so veljavne prej označene določbe. Prošnje za nadaljne oprostitev je torej vložiti najpozneje do 25. oktobra, ker sicer, če poteče rok oprostitev, prene- hajo brezpogojno vse oprostitev. Opozarja se, da se bodo zgoraj imenovane oprostitev čez 31. ok- tober oziroma 30. november z ozirom na to, ker bodo v tej dobi jesenska poljska dela večinoma končana, dovoljevale samo v posebno utemeljenih in ozira vrednih slučajih.

Divji kostanj kot krmilo in nadomestilo za milo.

Želod in divji kostanj se dasta dobro porab- ljati kot krmilo. Pred leti se ni bilo tako hudo za krmo kot danes, močnih krmil se je še dobilo na vagone in tudi draga niso bila. Danes vsega ni. Nimamo niti suhe krme niti močnih krmil. Kako naj prekrmimo živino?

Nabirati bo pač treba vse, kar se da za kr- mo porabiti, in sicer listje, želod, kostanj, naprav- ljati bo treba vejnike, kajti letošnjo zimo bo za krmo res trda.

Veliko smo že tako oddali, veliko bomo prav gotovo še morali dati. Vsakdo naj bo pripravljen, da mu zna krme zmanjkati, četudi sedaj misli, da je bo imel dovolj. Zato pa si pripravite nado- mestkov za krmila, kakor listja, vejnikov, želoda in kostanja.

Divji kostanj sicer pri nas ni posebno razšir- jen, vendar ga je v nekaterih krajih toliko, da ga je vredno nabirati. Nabrani kostanj je posušiti na solncu ali v krušni peči, da se koža ali že pred sušenjem razpoči ali pa jo je pozneje ob vsaki priliki lahko streti. Oluščen kostanj je dobro zmleti ali stolci in je nato dejati dobljeni zdrob, oziroma moko v toplo vodo, ki jo pripravimo v čeburu. Ta- ko naj to stoji en dan, medtem pa je večkrat pre- meševati. Nikdar pa ni za namakanje rabiti vro- če vode. Moka se čez noč vsede, nad njo ostane voda, ki jo previdno odlijemo. Nato je to vsed- lino zopet za en dan namočiti v topli vodi. Sedaj dobljeno vsedlino lahko krmimo živalim, ki jo bo- do rade vzivale, ker smo iz kostanja s takim na- makanjem odpravili (izlužili) eskulin, to je neko snov, ki mu daje grenak okus. Obenem pa smo iz kostanja odpravili tudi saponin, ki živalim prav nič ne zaleže, pač pa gospodinji, ki ga more prav uspešno porabiti za pranje. Tako namakan ko- stanjev zdrob je potem navadno nekoliko kislast, kar pa dobroti in užitnosti niti malo ne škoduje.

* * *

Pomanjkanje mila in škroba se občuti sploš- no. Brez škroba bi se slednjič še izhajalo, ali mila, mila ni. Vendar pa naj gospodinje vedo, da se perilo veliko manj umaže, oziroma da osta- ne delj časa čisto, in se rajši pere, ako je poštir- kano. Na to že skoraj nihče več ne misli, ker vsak je vesel, da bi le imel milo. Sicer je hvala Bogu tudi promet z milom urejen in ga dobivamo na karte po nekaj gramov za več mesecev, toda karte pač imamo, ne pa vsaj napol pravega do- brega mila. Ponujajo nam surrogate, neko zeleno zemljo, ki perilo prej onesnaži kot pa očisti in drago je, ne izda pa nič. Edini užitek, ki ga ima gospodinja od takega mila je ta, da se lahke ve- liko in pošteno jezi, ako drugače ne najde zadosti prilike za jezo.

Pomagajmo si tedaj sami! Saponin, ki se na- haja v plodu divjega kostanja, je izborno sredstvo za pranje. Pridobivamo ga tako, da posušeni divji kostanj zluščimo, ga zdrobimo, oziroma zmeljemo ter to moko en dan v čeburu namakamo v topli vodi ter večkrat premešavamo. Čez noč se ko- stanjeva moka vsede v čeburu na dno, nad njo o- stane voda, v kateri se nahaja iz te moke izluže- ni saponin. (Glej prvi odstavek). Že ko vodo, v kateri se nahaja saponin prelivamo, vidimo, da se peni kot milnica. Znano je tudi, da se je že prej porabljal divji kostanj, oziroma izvleček iz istega za pranje barvaste obleke.

Kje pa je sedaj škrob? Tudi tega dobimo od kostanja. Olupljen plod je dejati nekaj časa v vo- do, nato ga zribamo v stroju, ki služi za napravo drobtin, ter to zopet denemo v svežo vodo ter do- bro preguetemo z rokami in polem precedimo na situ z večjimi luknjami, nato vlijemo na sito vo- de in premešavamo, ostanek pa odstranimo. Ono, kar smo precedili skozi sito, damo zopet na finejš- še žimnato sito ter vse skupaj postavimo za en dan v vodo. Potem vodo odlijemo, usedlino pa denemo zopet na prav fino sito, zalijemo s svežo vodo in premešavamo. Moko, ki smo jo sedaj spravili skozi sito, razgrnemo na kako platneno snažno cunjto ter denemo na topel prostor, da se osuši, ter jo večkrat premešavamo. Suši naj se počasi. Ta moka je škrob od divjega kostanja, ki je popolnoma enakovreden z onim od krompirja in pšenice, ki so ga prej izdelovali. Kjer gospo- dinji ni mogoče, da si nabere divjega kostanja, pa naj si kupi kostanjeve moke v drogeriji in si na- pravi škroba. — Kmetovalec.

Letošnja oddaja žita.

Žitni oddelki okrajnih glavarstev pošiljajo te dni na posamezne občine izkaze o oddaji žita. Vsak posamezni posestnik dobi posebno oddajno naročilo (oddajno do.očbo), na kateri je označeno koliko posameznih vrst žita (pše- nice, rži, ječmena, ovsa, koruze, ajde, prosa, fižola, konjskega boba in grašice) mora v do- ločenemu roku oddati vojno-žitno-prometnemu uradu. Oddaja je preračunjena na podlagi po- pisovanja zemljišč, cenitve žetve in poskusnih mlačev. Popisovalci zemljišč so ugotovili, koliko posameznih vrst žita je nasejanega, preračunili so po svoje koliko merijo njive, ki so posejane s pšenico, ržjo itd. Ob tej priliki so popisovalci tudi cenili žetev po razredih (I do V.). Pozneje so žetveni komisarji še enkrat precenili žetev posameznih žitnih vrst ter so tudi napravili po- skusne mlačve. Na podlagi teh podatkov je sedaj žitni oddelek okrajnih glavarstev izdelal »posamezne gospodarske liste«, na katerih je označeno, koliko štirjaških metrov, arov ali hektarjev ima posamezni posestnik ali najem- nik vsejane te ali one vrste žita, fižola ali krompirja. Ti »posamezni gospodarski listi« so bili ali pa še so te dni razporeženi pri občini v splošen vpogled. Vsak posestnik ali najem- nik zemljišča ima pravico pogledati te gospo- darske liste in se prepričati, ali mu ni okrajno glavarstvo kaj napačnega vpisalo. Po nekod so uradniki, ki so sestavljali te gospodarske liste, napravili velike pomote. Nekateri parcele so po dvakrat vpisali, nekaterim posestnikom so pripisali čisto tuje parcele itd. Občinski urad oziroma obč. žetveni komisar mora pomoto po- praviti. Če tega ne zahtevaš, se ti zna zgoditi, da bo glavarstvo zahtevalo od tebe žito, fižol ali krompir tudi od tuje njive, ki ti jo je urad- nik v seznamu pomotoma pripisal.

Ob priliki pregledovanja posameznih go- spodarskih listov se je moralo v te liste vpi- sati tudi število oseb in število živine. To je važno, ker na podlagi števila oseb, ki jih mora posamezni gospodar prehraniti in na podlagi števila živine, ki jo mora krmiti, preračuni oblast, koliko posameznih vrst žita, fižola ali krompirja mora ostati posestniku za domačo rabo.

V seznam oseb, ki se morajo doma prehraniti, se morajo vpisati vsi, ki so pri hiši na hrani, bodisi da so člani družine ali ne. Na posameznem gospodarskem listu je tudi oddelek za osebe, ki niso stalno na hrani, to so dninarji, rokodelci, občinski ubožci itd. Ker se imen teh ne more natančno navesti, se naj vpiše število dni skozi celo, ob katerih so bili ali bodo ti ljudje na hrani. Če n. pr. imaš skupno na leto 200—300 dni eno osebo na hrani, se ti računi za eno osebo, 600 za 2 in 900 dni za 3 osebe.

Tudi za živino se odračuni nekaj zrnja in krompirja. Zadnje žito se sme vse pokrmiti živini, pšenice, rži, ovsa in ajde pa ne. Koliko se sme koruze in krompirja pokrmiti živini, bomo poročali med „Gospodarskimi novicami“, ker še sedaj, ko pišemo ta članek, nimamo teh podatkov v rokah. Kdor ima konje, sme na dan pokrmiti enemu konju 1 kg ovsa. Toraj sme računati na leto 365 kg ovsa za enega konja. Zadnjega žita sme biti samo 3% od vsega pridelanega žita.

Za osebo se računa na mesec 10 kg zrnja in sicer ako imaš, polovico drobnega (žlahtnega) zrnja in polovico koruze. Oblast računa dobo od 15. avgusta do 15. avgusta. Koliko smeš porabiti krompirja za domačo rabo, bomo istakot objavili med „Gospodarskimi novicami.“

Marsikdo se bo vprašal: Kako morejo uradniki in uradnice pri glavarstvu, ki pišejo oddajna naročila, vedeti, koliko žita sem pridelal? Oblast si je na podlagi popisovalnih spisov, cenitve žetve in poskusnih mlačev napravila ključ, po katerem računa oddajo. Ta ključ je za vsako občino posebej in je zelo različen. V dobrih legah se n. pr. računa pšenice na hektar 10—12 meterskih stotov, v slabih legah pa 5 do 10. Ko bo posestnik ali najemnik dobil poziv, da mora oddati toliko in toliko žita in j. uvidel, da mu se godi krivica, to je da se preveč zahteva od njega, naj takoj zahteva o žitnega oddelka natančen ključ, po katerem se mu je preračunila oddaja. Na podlagi tega ključa, površine obsejanih njiv, števila oseb in živine ter potrebne množine semen ki se sveda mora odračunati, si naj napravi vsakdo na tančen račun, koliko žita mu gre za dom in koliko ga mora oddati. Za seme računa oblast 200 kilogramov na hektar, kar je na vsak način mnogo, mnogo premalo. 200 kg pšenice je okoli 5 mernikov. Hektar ima približno $1\frac{3}{4}$ oralov. Kakega »strokovnjaka« je neki oblast vprašala za svet, koliko semena se potrebuje za 1 ha, da ji je tako »modro« nasvetoval? Gospodje minister Höfer, grof Clary in drugi, ki nam predpisujete, koliko žita smemo sejati, povemo vam, da če bodo kmetje letos res tako na redko sejali žito, kot vi predpisujete, bomo imeli drugo leto na njivah sam plevel. Količina semenskega žita, določena za hektar bi bila komaj primerna za oral. Kmetje, zahtevajte, da se vam 'a pomota popravi.

Predno torej oddate žito, ki ga zahteva glavarstvo, preračunite natančno, koliko je vam ga z ozirom na število oseb, ki jih morate prehraniti in število živine, ki jo morate krmiti in z množino potrebnega semenskega žita mora pustiti doma. Če sami ne znate dobro preračunati, pojdite k žitnemu komisarju in ga prosite, naj vam napravi natančen račun. Da bodo občinski žetveni komisarji lahko šli ljudem na roko, naj zahtevajo od žitnega oddelka okrajnega glavarstva ključ za celo občino in za vse vrste žita, fižola in krompirja.

Če ima kdo kaj odvišnega žita ali drugih zahtevanih pridelkov, svetujemo, da jih res tudi odda v določenem roku. Oblast namreč grozi, da se bo v slučaju, če se zahtevanih množin do določenega roka ne bo oddalo, rekviriralo z vojaško silo. Kakor se nam poroča iz Gradca, je velik »prijatelj« slovenskih kmetov, grof Clary predlagal pri c. kr. uradu za ljudsko prehrano, da se naj v slučaju, ako se ne bo oddalo zahtevanega žita, odredi za Srednji in Slovenski Štajer prisilno rekviriranje pridelkov. Gospod Clary ne upošteva, da je bila letos v naših krajih huda suša, ki je ponekod zažgala večino pridelkov. Na Gornjem in Srednjem Štajerju so imeli letos večkrat izdaten dež in so pridelki tudi temu primerno lepši. Pri

nas pa skozi celo poletje ni padlo skoro ne kapljice dežja.

Da se nam ne bo očitalo, da slovenski kmet ni požrtvovalen — dasiravno je žrtvoval za domovino v tej vojski skoro vse, kar je imel — svetujemo, naj tisti, ki res imajo kaj odvišnih pridelkov, oddajo v določenem roku. Če bo pa grof Clary kljub temu »pripomogel«, da se bo v naših krajih s silo odvezemalo kmetijske pridelke, potem pa prosimo naše poslance, da se na Dunaju odločno potegnejo za nas in pri osrednji vladi ter če treba na najvišjem mestu opišejo, kako je v letu hude suše 1917 tuje uradništvo postopalo z nami.

Naše žrtve za domovino.

Od Sv. Jederte nad Laškim se nam piše: Jelenškovi (Irekovi) v Rečici so dobili pretresljivo žalostno brzojavko, da je v epidemij-ski bolnišnici v Ljubljani na Mihaelovo umrl za grižo njihov gospodar Janez v 48. letu starosti. Pri nemu kmetu, vzornemu kristjanu, ki mu je tudi v vojaški službi bila največja sreča, če je mogel v cerkev in k sv. obhajilu, daj Bog rajski mir, njegovim staršem, ženi in otrokoma pa vdanosti v njegovo previdnost!

Dne 2. oktobra 1916 je padel desernik Ant. Drobnik, kmet iz Babinca pri Ljutomeru, zadet od laške granate. Niso ga mogli pokopati naši, ker je obležalo truplo pred sovražnimi postojankami. Dičila mu je junaška prsa srebrna hrabrostna kolajna. — Nehalo je biti zlato srce blagega Slovenca! Bil je kremenit značaj. Ni doživel lepše bodočnosti svojega toliko ljubljene naroda. Svetila mu večna luč. Trajen mu spomin.

Žalostno novico je dobila dne 11. sept. Ana Ornik iz Bačkove pri Sv. Ani na Kremsbergu, da je njen ljubljani mož Janez Ornik izdahlil svojo dušo dne 4. septembra ob 6. uri zjutraj, zadet od sovražne krogle iz strojne puške. Ko ga je krogla zadela, je padel na levo stran in se ni več gnil. K vojakom je bil poklican dne 15. februarja 1915. Služil je pri junaškem 47. pešpolku. Bojeval se je najpoprej v Galiciji, potem pa je bil poslan na laško fronto, kjer je našel tudi svojo prerano smrt v 34. letu svoje starosti. Rajni zapušča žalujočo ženo in tri male otroke. Dal je svoje mlado življenje za cesarja in domovino. Pokopan je bil na vojaškem

pokopališču v Brezini. Na svidenje nad zvezdami!

Na bojiščih.

Na italijanskem bojišču sovražni napadi na Bajnsko planoto, goro Sv. Gabrijela in Grmado. To je baje pričetek 12. ofenzive.

Na francoskem bojišču je v Flandriji vsplamtela nova bitka, v kateri se je Angležem posrečilo zavzeti kos flandrijskega ozemlja in poriniti nemško črto za več kilometrov nazaj. Na ostalih bojiščih nobenih pomembnih dogodkov

Razne politične vesti.

V državni zbornici se danes nadaljuje razprava o državnem proračunu. Te dni ni bilo sej, ker se je ministrski predsednik dr. Seidler pogajal z voditelji raznih strank, da bi jih pridobil za glasovanje za državni proračun. V torek dne 9. oktobra se je pogajal z voditelji Jugoslovancov, z dr. Korošcem in dr. Laginjo, ki o tem poročata danes v Jugoslovanskem klubu. Seidler se je še tudi pogajal s Čehi, Poljaki in Rusini.

Vprašanje o ujedinenju Jugoslovancev je sedaj v ospredju. Veliki svetovni listi so polni razprav o jugoslovanskem vprašanju. Celomnogi nemški listi priznavajo, da je treba dati Jugoslovancem svobodo. Madžarski list »Budapesti Hirlap« objavlja pogovor z dr. Korošcem. Dr. Korošec je izjavil: Mi hočemo samostojno državo, v kateri bi bili združeni vsi Slovenci, Hrvatje in Srbi naše države pod žezlom Habsburgovcev. Trojedina Hrvatska (Hrvatska, Slavonija in Dalmacija) se ne more združiti pod krono sv. Štefana, ampak edino skupno z ostalim jugoslovanskim ozemljem v jugoslovanski državi pod habsburškim žezlom. Če hoče imeti avstrijska vlada večino za proračun, mora sprejeti v svoj program rešitev jugoslovanskega, češko-slovaškega, poljskega in ukrajinskega vprašanja.

Vlada baje namerava po končani proračunski razpravi razpisati volitve za izpraznjene mandate. Takih mandatov je 42. Jugoslovani imamo izpraznjenih 5 državno-poslanskih mest.

Vse češke stranke se nameravajo združiti v skupno stranko, ki bi imela skupno organizacijo, skupen izvršilen odbor, skupno časopisje in bi skupno nastopala proti nemškemu stremljenju.

Dr. Janez E. Krek umrl.

Ali je to mogoče? slišiš od ust do ust vprašati. Krek bi ne bil več med živimi? Nismo hoteli verjeti brzojavnemu poročilu mi sami, neverjetna se bo zdela ta žalostna vest vsem obmejnim Slovincem. Steber slovenstva je padel, branik obmejnih Slovincov je zgrabil vihar in ga podrl na tla, ljubitelj slovenskega in hrvaškega juga se je poslovil v večno življenje, učenik krščansko-narodnih idej je zapustil trnjevo pot zemeljskega potovanja, propovedniku in zagovorniku slovenskih trpinov, slovenskih nižjih slojev je prenehalo bti goreče srce. Le enega Kreka je poznal ves slovenski narod, le enega Kreka je oboževalo hrvaško ljudstvo, le enega Kreka je štel za svojega apostola slovanski jug. Veliki duh njegov je obsegal vse žitje Jugoslavije. Njegove ideje so prevevale vso slovensko in hrvaško javnost, našle so pot med severne Čeha, prodirale so med Poljake, našle so odmeva povsod na vseh odločilnih mestih širne Avstrije. Njegove vezi so segale v inozemstvo, Krek je vžival velik ugled celo v najvplivnejših političnih krogih širne Nemčije.

Slovenci smo majhen narod; ne spoznavamo vedno do dela svojih velikih mož, ker jih često sodimo po zunanostih. In Krek je bil po zunanosti neznan človek, skromen duhovnik, priprost mož brez vsakega priučenega kretanja, brez gladkih manir, prava kranjska kmetijska narava. V tem mozu je bival velik duh, kakor jih tudi nima vsako desetletje Kranjska, dasi je bogata na veleumih. Upoštevala ga ni preveč njegova lastna domovina, zlasti v zadnji dobi ne, zato smo se ga tembolj

oklepali mi Štajerci in Korošci, ki smo cenili svojega Kreka le po dejanjih in po njegovih delih. Dr. Krek je bil glavna opora obmejnih Slovincov, Štajercev in Korošcev! On je nas bodril, on je nas podpiral, on je bil naš! Trpeči sinovi slovenske meje, ki odbijamo s težavo valove, ki pluskajo po obrežju narodnih meja, žalujemo tembolj ob tej izgubi svojega zaščitnika, varuha, prvega svetovalca in zagovornika, ki že dolgo, dolgo let ni poznal nobenih mej med Kranjsko, Štajersko in Koroško. Povsod je bil njegov delokrog, povsod je bil doma, povsod so ga sprejeli kot svojega zastopnika.

Kruta je usoda človeka! Sedaj, ko so najvažnejši časi za preporod celega juga, sedaj, ko se mora izvršiti na jugu prevrat, sedaj, ko bi moral Krek kmalu zagledati zaželjeno prerojenje slovenskega in hrvaškega naroda, ga pobere nemila smrt! Stojimo ob mejniku razvoja jugoslovanskih narodov; slovenska zgodovina bo pričela z dogodki zadnjega leta novo dobo. Ta mejnik je postavljaj v prvi vrsti dr. Krek. Dobo trpljenja in zapostavljanja slovanskih narodov na jugu monarhije bo sklenila zgodovina s Krekom, s Krekom pa bodo pričevali zgodovinopisci dobo prerojenja na avstrijskem jugu.

Potrtega duha in tužnega srca stojimo ob rakvi velikega moža; kakor hvaležni otroci vremo k njemu, ki leži na odru in ga bo kmalu pokrila mrzla zemlja. Njegove misli in njegova dela pa nas navdajajo z novo močjo in nas kličejo na delo, na vstrajno delo za vero, za narod in za blago materinsčino. Slava možu-velikanu, katerega spo-